БЕОГРАДСКЕ ИЗЛОЖБЕ

Обнављање знака

Скулптура Милуна Видића у галерији САНУ

Да бисмо разумели душу песника — писао је Бодлер — потражимо у његовим стиховима реч која се најчешће јавља и она ће открити чиме је опседнут. Називи дела код сликара и вајара немају исти значај, али, ако сматрање знака 20 година заокупља уметника (Знак противања, Знак чувара птица, Предео са знаком, Велики знак и др), онда је оно индикативно за карактер стваралаштва. — У годинама поплаве попартистичке скулптуре Милун Видић је припадао кругу београдских вајара који полазе са већ истрошених уметничких врела, претпостављајући фигури и бојеном полиестеру, прокушана, апстрактна својства камена, бронзе, дрвета.

На прелазу из седамдесетих у осамдесете године Видићеву скулптуру смо доживљавали као монолитну масу, кубусе камена, земље или дрвета, отете из недара природе а оплемењене само толико колико је потребно да се безобличје преобрази у облик. Програм је бивао шири а артикулације сложеније, када је вајар посезао за унутрашњом страном облика (дрвета), а, дубећи га као каверну, откривао органски састав. Као свака форма која не скрива већ, напротив, истиче искошено и анонимно обележје, Видићеви „Предели "одисали су тајновитошћу, каква је природа појава које дуго и стално другчије са временом.

Сада се ова компактна маса отвара и раствара, целина разлаже на условне делове, да би се испитивањем састојака, у исходу дубље самоанализе, препознао смисао поруке. Морфологија је зато сложенија и замршенија. Вајар уводи и нови материјал — алуминијум, мада он нема посебну важност будући да по тактилно-визуелним особинама опонаша дрво. Декомпонујући „блок" час на паралелопипеде слободно распоређене у простору, час на наивне конструкције руспикалио-фолклорног типа, на пластичне вредности изван логичких и емпиријских судова, Видић открива архетипско порекло својих облика, вредности које со Југу припадају подручјима колективно подсвесног. Тежећи одувек знаку, мислимо да је у „Просторној композицији" и у „Великом кавезу" Видић најдоследнији у откривању његовог смисла.

Више у раскораку него у дослуху са уметничким идејама времена, окренуто себи, као израз опште интровертности, ово вајарство досеже висок степен аутохтоности и препознатљивости, до којих се у нашим данима тако тешко долази.

З. Маркуш